

THE ORDER
OF
THE LITURGICAL SERVICE
OF

THE FINNISH EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH

Suomalaisen
Evangelis - Luterilaisen Kirkon
JUMALANPALVELUSJÄRJESTYS

Suomalais-Luterilainen Kustannusliike
Finnish Lutheran Book Concern
Hancock, Michigan.

PREFACE

3

As the relation of Suomi Synod with the Church of Finland has been very close in its historical beginnings and teaching, the Synod has not found it necessary to form its own Order of Service for the use of its churches. The liturgical order used in Finland has been in use throughout the Synod. But gradually a state has been reached where the Finnish form would not satisfy the needs of the churches. For this reason the synodical convention of 1934 left the matter of preparing an order of service in English to the Consistory of the Synod, which would harmonize with the Finnish liturgical service. The Consistory appointed a committee which consisted of Professor Martti Nisonen, Rev. S. V. Autere and Doctor John Wargelin, to do the work.

The committee has submitted the results of its work to the Consistory, which has approved it in the form now seen here. The Finnish order of service has been translated into the English. Both the Finnish and the English Order of Service are produced here side by side in order to facilitate the use of both languages in worship.

If the wishes of the Synod have been fulfilled and the urgent need of our churches served even in a reasonable degree, so that this Order of Service may stimulate our churches to use and to appreciate more fully the beautiful Lutheran liturgy in our services to the praise and glory of our Lord Jesus Christ, the work of the committee and of the Consistory has not been in vain.

Give thanks unto Jehovah, for he hath done
excellent things: let this be known in all the
earth. Cry aloud and shout, thou inhabitant
of Zion: for great in the midst of thee is the
Holy One of Israel.

Isa. 12: 4-6.

Consistory of Suomi Synod:

*Alfred Haapanen
Alvar Rautalahti
S. V. Autere
J. Wargelin*

THE SERVICE

JUMALANPALVELUS

1. Hymn

1. Virsi

2. Introduction

2. Alkutervehdys

The Minister — Pappi:

In the name of the Father and of the Son and of the Ho-ly Spir-it!

Isän ja Po-jan ja Py-hän Hen-gen ni-meen!

The Congregation—Seurakunta:

A - men.

3. Exhortation to Confession

The Minister:

Dearly beloved in Christ Jesus: As we have assembled in our common worship to thank God for all His mercies, and to pray for our spiritual and temporal needs, and as

3. Kehoitus synnintunnustukseen

Pappi:

Rakkaat ystävät, veljet ja sisaret Kristuksessa Jeesuksessa! Koska nyt olemme kokoontuneet yhteiseen jumalanpalvelukseemme kiittämään Jumalaa hänen hyvistä teoistansa

God is Holy and we are sinners, let us, therefore, in humility of our hearts ask for His grace and forgiveness, and confess our sins:

4. The Confession of Sins

The Minister: (kneels; the Congregation bows)

I poor miserable sinner, born of the sinful human race, confess unto Thee, Holy and Righteous God, that I have not loved Thee above all things nor my neighbor as myself. Against Thy Holy will have I transgressed by thought, word, and deed, and have, therefore, deserved eternal condemnation. But Thou, Heavenly Father, hast promised to forgive those who with penitent hearts and believing in Jesus Christ seek refuge in Thy Fatherly compassion. Relying upon Thy promise, I confidently beseech Thee to be merciful unto me, and to forgive me all my sins, to the praise and glory of Thy Holy Name.

or:

I poor miserable sinner, conceived and born in sin, and having sinned my life long, confess with my whole heart unto Thee, Almighty, eternal God, my dear heavenly Father, that I have not loved Thee above all things nor my neighbor as myself. Against Thee and Thy holy commandments have I sinned in many ways with my fathers, in thought, word, and deed,

ja rukoilemaan häneltä hengellisiä ja ruumiillisia tarpeitamme, ja koska Jumala on pyhä ja me olemme syntiset, niin nöyryten tunnustakaamme syntimme hänelle, taivaalliselle Isällemme, ja rukoilkaamme häneltä armoa ja laupeutta, näin sanoen:

4. Synnintunnustus

Pappi: (polvistuen; seurakunta kumartuu)

Mina vaivainen, syntinen ihminen, joka olen syntynyt syntisestä sukukunnasta, tunnustan Sinulle, pyhä ja vanhurskas Jumala, etten ole rakastanut Sinua yli kaiken, enkä lähimäistäni niinkuin itseäni. Ajatuksilla, sanoilla ja töillä olen pyhän tahtosi rikkonut ja tiedän sentähden ansainneeni iankaikkisen kadotuksen. Mutta Sinä, rakas taivaallinen Isä olet luvannut antaa synnit anteeksi niille, jotka katuvaishella sydämellä ja Jeesukseen Kristukseen uskoen tahtovat armoosi turvautua. Siihen minä turvaudun ja rukoulen Sinua: armahda minua, ja anna syntini anteeksi, pyhän nimesi kiitokseksi ja kunniaksi.

tahi:

Minä vaivainen, syntinen ihminen, joka olen synnissä siinnyt ja syntynyt ja kaikkena elinaikanani syntiä tehnyt, tunnustan kaikesta sydämestäni Sinun edessäsi, kaikki-
valtiass, iankaikkinen Jumala, rakas taivaallinen Isäni, etten ole Sinua rakastanut yli kaiken enkä lähimäistäni, niinkuin itseäni. Minä olen, isäini kanssa, monella muotoa,

and I humbly acknowledge before Thee that, according to Thy justice and the merits of my sins, I have deserved eternal condemnation. But Thou, my dear heavenly Father, hast promised to receive with tender mercy all penitent sinners, who return unto Thee and with living faith flee for refuge to Thy Fatherly compassion and to the merits of our Saviour Jesus Christ. Their transgressions Thou wilt not regard, nor impute unto them their sins. Relying upon Thy promise, I poor sinner confidently beseech Thee to be merciful and gracious unto me and forgive me all my sins, to the praise and glory of Thy holy name.

ajatuksilla sanoilla ja töillä, rikkonut Sinua ja Sinun pyhiä käskyjäsi vastaan ja tiedän sentähden ansainneeni iankaikkisen kadotuksen, jos Sinä minua niin tuomitset, kuin Sinun pyhä oikeutesi vaatii ja minun syntini ansainneet ovat. Mutta nyt Sinä, rakas taivaallinen Isä, olet luvannut armosi ja laupeutesi kaikille vaivaisille syntisille, jotka tahtovat tehdä parannusta ja sydämen uskolla paeta Sinun käsittämättömän laupeutesi ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen turviin. Niille Sinä tahdot armollinen olla, vaikka kuinkakin ovat Sinua vastaan rikkoneet, etkä ikinä enää heidän syntejensä soimaa. Siihen minäkin, vaivainen syntinen, luotan ja rukoulen turvallisesti: ole minulle, saman lupauksesi mukaan, armollinen ja laupias ja anna kaikki minun syntini anteeksi, Sinun pyhän nimesi kiitokseksi ja kunniaksi.

The Congregation—Seurakunta:

Lord, _____ have mer-cy, mer-cy up - on us.
 Her - - - ra, ar-mah-da, ar-mah-da mei - tä.

f *mf*

Christ, Christ ————— have mer-cy, mer-cy up - on us.
Kris-tus, Kris - - tus, ar-mah-da, ar-mah-da mei - tä.

p *mp*

Lord, ————— have mer-cy, mer-cy up - on us.
Her - - - ra, ar-mah-da, ar-mah-da mei - tä.

5. The Absolution

The Minister:

May the Almighty, Eternal God,
 in His infinite mercy and for the
 sake of our Saviour, Jesus Christ,
 forgive all our sins, and grant us
 grace to amend our sinful lives,
 and finally with Him obtain ev-
 erlasting life.

5. Synninpäästö

Pappi:

Kaikkivaltias, iankaikkinen Juma-
 la, suuren, käsittämättömän laupeu-
 tensa ja Vapahtajan Jeesuksen
 Kristuksen tähden, antakoon meille
 kaikki syntimme anteeksi ja anta-
 koon meille armon, että luopuisimme
 syntisestä elämästämme ja sai-
 simme hänen tykönänsä iankaikki-
 sen elämän.

The Congregation—Seurakunta:

mf *f* *mf*

A - men, A - men, A - men.

6. Gloria
The Minister — Pappi:

6. Kunnia

9

Glo - ry be to God in the high - - est.
Kun - ni - a ol - koon Ju - ma - la - le kor - ke - u - des - sa.

The Congregation — Seurakunta:

piu mosso, *meno mosso*
mf *p*
And peace on earth, good will to-ward men.
Ja maas-sa rau - ha ih-mi-sil-le hy-vä tah - to.

7. Doxology

7. Kiitosvirsi

(The Congregation stands.)

(Seurakunta seisoo.)

The Congregation — Seurakunta:

R. FALTIN

Maestoso *f*
We praise Thee, we wor-ship Thee, we cry un-to Thee, O,
Me kü - täm-me Si - nu - a, me Si - nu - a ru - koi -

High - est, we glo - ri - fy Thee, we give thanks un-to Thee for Thy
 lem - me, me y - lis - täm - me ja kun - ni - oi - tam - me

Name's sake, we praise Thee, we wor-ship Thee, we give thanks un-to
 Si - nu - a, me Si - nu - a kii - täm - me Si - nun suu - ren

Thee for Thy great glo - - ry. O Lord God Heav'n-ly
 kun - ni - a - si täh - - den. Oi Hēr - ra Ju - ma -

King, God, the Fa - ther Al - might - y, Fa - ther,
 la tai - vaal - li - nen ku - nin - gas, I - sä
 Fa - - ther,
 I - - sä

Heav'n - ly Fa - ther Al - might - y. O Lord, the
 kaik - ki - val - ti - as Ju - ma - la. Oi Her - ra

On - ly be - got - ten Son of the High - est, Je - sus
 kaik-kein Kor-keim-man ai-no-a Poi - ka, Jee-sus

Christ. O Lamb of God, our Lord,
 Kris - - tus. Oi Her - ra Ju - ma - la,

Son of the Fa - ther, O Thou Lamb of
 Ju ma lan Ka - rit - sa, I - sän Poi -

Tempo I

God, that tak - eth a - way the sins of the world, have
 ka, jo - ka pois o - tat maa-il - man syn - nit

rit. *f*

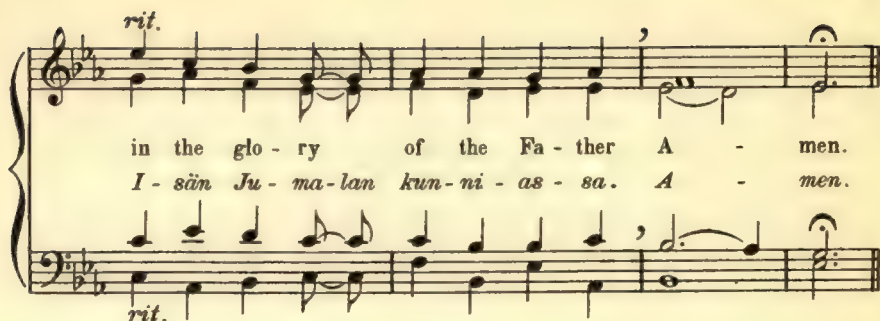
mer-cy up - on us. Thou a - lone, a - lone art Ho - ly Thou a -
 ar-mah-da mei - tä. Si - nä yk-sin o - let py-hä, Si - nä

rit. *f*

lone art the Lord, Thou a - lone art the High-est,
 yk-sin o - let Her-ra, Si - nä yk-sin o - let kor-kein,

Je - sus Christ, with the Ho - ly Spir - it,
 Jee - sus Kris - tus, Py - hän Hen-gen kans - sa

rit.



in the glo - ry of the Fa - ther A - men.
 I - sän Ju - ma - lan kun - ni - as - sa. A - men.

rit.

8. Salutation

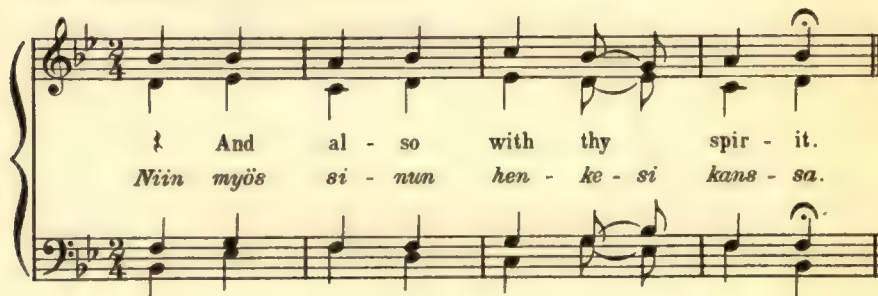
8. Vuorotervehdys

The Minister — Pappi:



7 The Lord God be with you al - way.
 Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

The Congregation — Seurakunta:



‡ And al - so with thy spir - it.
 Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

9. The Collect

The Minister:

Almighty and eternal God, our dear Heavenly Father, Who dost govern all things in heaven and earth; mercifully hear the supplications of Thy people, look with compassion upon our infirmities, and grant us a true faith, a firm hope in Thy mercy, and a sincere love to our fellow men, through Jesus Christ, our Lord.

9. Kollehtarukous

Pappi:

(Katso kunkin pyhäpäivän Kollehtarukous käsikirjasta)

The Congregation—Seurakunta:



10. The Epistle or Gospel

The Minister:

Let us now hear the Epistle (Gospel) for the Day as it is written in—

(Choir, Solos, etc. may be inserted here.)

10. Epistola tai Evankeliumi

Pappi:

Nouskaamme hartain mielin kuulemaan tämän päivän epistolan (evankeliumin) sanoja:

tai:

Tämän päivän pyhät epistolan (evankeliumin) sanat kirjoittaa j. n. e.

(Tässä voidaan esittää kuoro- tai sololaulua y. m. s.)

11. The Creed

The Minister:

Let us confess our Holy Christian Faith:

11. Uskontunnustus

Pappi:

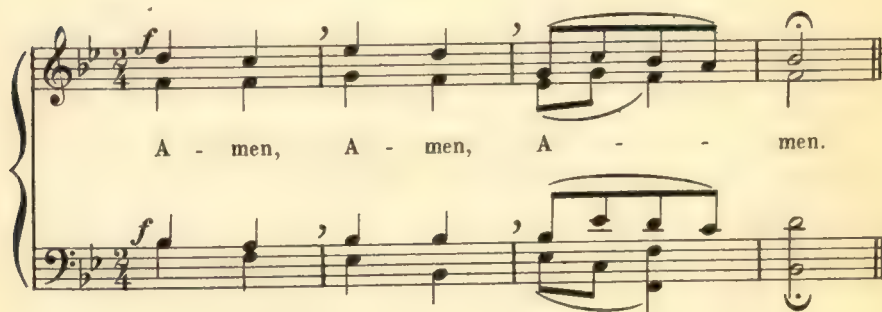
Nouskaamme ja tunnustakaamme pyhä, kristillinen uskomme:

The Minister and the Congregation:

I believe in God the Father Almighty,
 Maker of heaven and earth;
 And in Jesus Christ His only Son;
 our Lord: Who was conceived by
 the Holy Spirit, born of the Virgin
 Mary; suffered under Pontius Pilate,
 was crucified, dead and buried; He
 descended into hell; the third day He
 rose again from the dead; He as-
 cended into heaven, and sitteth on
 the right hand of God the Father
 Almighty; from thence He shall
 come to judge the quick and the
 dead;
 And in the Holy Spirit; the Holy
 Christian Church, the Communion
 of Saints; the Forgiveness of sins;
 the Resurrection of the body; and
 the life everlasting.

Pappi ja seurakunta:

Minä uskon Isään Jumalaan, kaik-
 kivaltiaaseen, taivaan ja maan
 Luojaan;
 Ja Jeesukseen Kristukseen, Juma-
 lan ainoaan Poikaan, meidän Her-
 raamme, joka sikisi Pyhästä Hen-
 gestä, syntyi neitsyt Mariasta,
 kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
 ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
 astui alas tuonelaan, nousi kolman-
 tena päivänä kuolleista, astui ylös
 taivaisiin, istuu Jumalan, Isän kaik-
 kivaltiaan, oikealla puolella ja on
 sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä
 ja kuolleita;
 Ja Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen
 seurakunnan, pyhän yhteyden, syn-
 tien anteeksisaamisen, ruumiin
 ylösnousemisen ja iankaikkisen
 elämän.

The Congregation — Seurakunta:

12. Hymn

13. The Sermon

12. Saarnavirsi

13. Saarna

14. The General Church Prayer

The Minister:

Let us pray:

Merciful God, the Father of our Lord Jesus Christ! We give thanks unto Thee that Thou hast called us into Thy Kingdom of Grace, and that Thou hast given Thy beloved Son unto us for wisdom, for righteousness, for sanctification and for salvation. Grant that we may daily increase in the knowledge of Thy grace. Bless the preaching of Thy Word in all Christian Churches, and shed Thy Holy Spirit upon all Thy ministers and Thy congregations. Keep us from all error and sinful ways. Have mercy, O Lord, on all nations that dwell in spiritual darkness, and cause the light of Thy Gospel to shine graciously upon them.

Grant Thy blessing and protection to all in authority, especially to the President (and the Congress) of the United States, the Governor (and the Legislature) of this Commonwealth, and to all our Judges and Magistrates. Endue them with Thy grace to curb all evil and wickedness, to preserve law and order, and to promote righteousness and peaceful life in our land.

Support, strengthen and graciously bless our Church (the Suomi-Synod), its congregations and its Pastors; (its President and the Consistory, and various Boards and organizations).

14. Yleinen kirkkorukous

Pappi:

Rukoilkaame:

Laupias Jumala, Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä! Me kiitämme Sinua, että olet meitäkin kutsunut armovaltakuntaasi ja antanut rakkaan Poikasi meille viisaudeksi, vanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi. Anna meidän elävästi tuntea tämä armo ja siihen uskossa yhä syvemmin juurtua. Siunaa sanasia saarna kaikissa kristillisissä seurakunnissa, ja vuodata Pyhä Henkesi kaikkien opettajain ja sanankuulijain sydämiin. Varjele meitä väärästä opista ja pahentavasta elämästä. Armahda kaikkia niitä, jotka vielä vaeltavat pakanuuden pimeydessä, ja anna evankeliumisi valon heille koittaa.

Varjele ja siunaa laillista esivaltaa, varsinkin Yhdysvaltain presidenttiä (ja kongressia), tämän valtion kuvernööriä (ja lainlaatijakuntaa), kaikkia tuomareita ja muita oikeudenpalvelijoita. Auta armollisesti esivaltaamme lailla turvaamaan kansaa, estämään pahennusta ja edistämään vanhurskasta ja rauhallista elämää maassamme.

Tue ja armollisesti vahvista kirkkokuntaamme (Suomi-Synodia), sen seurakuntia ja pastoreita; (sen esimiestä ja konsistoria sekä eri johto ja toimikuntia). Me rukouksemme Sinua: Siunaa kirkkokuntaamme

Bless, we pray Thee, the institutions of the Church: its College and the Theological Seminary, and their students and teachers. Let the light of Thy word ever shine within our homes. Keep the children in the Baptismal Covenant which Thou hast made with them, and give all parents and teachers grace to nurture them in Thy truth and fear. Bless the home-mission work among our scattered race, and let the light of Thy truth shine in their midst, leading them from the bondage of sin into spiritual freedom and into the fellowship of Thy Church. Mercifully protect all widows; and be Thou the Father of orphans. Have mercy on the sick and the poor, the oppressed and the dying. Encourage and console those who are afflicted and persecuted for the sake of Thy Holy Name.

Help us to live in peace and concord. Deliver us from all harm and evil, and prosper every good work. Let Thy blessing rest upon the fruit of the earth, and give success to every lawful occupation on land and sea.

God, the Holy Spirit! Prepare Thy dwelling in our hearts. Shield and protect us from all that tend to alienate us from the love of our Lord Jesus Christ. Support us in our last hour, and after this

laitoksia: Suomi-Opistoa ja jumaluusopillista seminaaria, niiden oppilaita ja opettajia. Anna Pyhän Sanasi valon loistaa koteihimme. Säilytä lapset siinä liitossa, johon olet heidät pyhässä kasteessa ottanut, ja anna armosi kaikille vanhemmille ja opettajille vaalimaan heitä Sinun totuudessasi ja pelossasi. Siunaa kotilähetystyötämme hajalla asuvan kansamme keskuudessa. Anna totuutesi valon sielläkin loistaa ja johdattaa synnin orjia hengelliseen vapauteen ja kirkkosi jäsenyyteen. Ole orpojen Isä ja leskien turva. Armahda kaikkia sorrettuja, köyhiä, sairaita ja tunnossaan vaivattuja. Rohkaise ja lohduta kaikkia, joita pyhän nimesi ja totuuden tunnustuksen tähden ahdistetaan ja vainotaan.

Sinä rauhan Jumala! Suo meille ja kaikille maailman kansoille rauha ja sovinto. Varjele meitä kaikista vaaroista, pelasta kaikesta pahasta, ja anna menestys kaikelle hyvälle ja oikealle. Siunaa maan hedelmä. Anna suotuisat ilmat. Varjele kaikkia kirkkosi jäseniä, jotka luovallissa toimissaan oleskelevat kaukaisissa maissa, sekä matkustavaisia maalla ja vesillä.

Jumala, Pyhä Henki! Valmista itsellesi asuinsija sydämiimme. Varjele meitä kaikesta, mikä erottaa meitä Herramme Jeesuksen Kristuksen rakkaudesta. Ja koska me

transitory life receive us unto Thy everlasting Kingdom of Glory, where we with all Thy Faithful shall praise and adore Thee from everlasting to everlasting. Amen.

(The Church Notices may be given here.)

15. The Conclusion of the Pulpit Office

The Minister:

The God of all grace, who called you unto His eternal glory in Christ, after that ye have suffered a little while, shall Himself perfect, establish, strengthen you. To Him be the dominion for ever and ever. Amen.

(1 Pet. 5:10, 11.) (or other suitable Bible verses.)

16. Hymn

(Offering.)

joka päivä lähestymme ajallista kuolemaa, niin auta meitä oikein käyttämään antamaasi armonaikaa. Johda meitä kaikkia vihdoinkin iankaikkiseen kunnian valtakuntaasi taivaisiin, jossa me kaikkein uskollistesi kanssa Sinua täydellisesti kiitämme. Amen.

(Kirkolliset ilmoitukset.)

15. Lopputoivotus saarnatuolista

Pappi:

Mutta kaiken armon Jumala, joka on kutsunut teidät iankaikkiseen kirkkauteensa Kristuksessa, vähän aikaa kärsittyänne, hän on teidät valmistava, teitä tukeva, vahvistava ja lujittava. Hänelle olkoon valta iankaikkisesti. Amen.

(Tahi muita sopivia raamatunlauseita.)

16. Rukousvirsi

(Tätä virttä veisattaessa kootaan kollehti.)



The Communion Service

Herran ehtoollinen

17. Salutations

17. Vuorotervehdyksiä

The Minister — Pappi:

7 The Lord God be with you al - way.
Her - - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

The Congregation — Seurakunta:

And al - so with thy spir - it.
Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

The Minister — Pappi:

Lift up your hearts, lift up your hearts un-to the Lord.
Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne Ju - ma - lan puo - leen.

The Congregation—Seurakunta:

We lift our hearts un - to the Lord our God. —
 Me y - len - näm - me sy - dä - mem - me.

The Minister—Pappi:

ten.
 Let us give thanks un - to the Lord our God.
 Kii - tä - käim-me Ju-ma-laa mei-dän Her-raam-me.

The Congregation—Seurakunta:

It is meet and right so to do.
 Se on oi - ke - us ja koh - tuus.

18. Vere Dignum

The Minister:

It is truly meet, right, and salutary, that we should at all times, and in all places, give thanks unto Thee, O Lord, Holy Father, Almighty, Everlasting God, through Jesus Christ, our Lord, who has offered Himself unto death to save us from our sins, and, in remembrance of this, gives us in the Holy Communion His Body and Blood. For this abundant grace and mercy we praise and adore Thy Glorious Name with all Thy Saints.

18. Pyhittäminen

Pappi:

Totisesti on kohtuullista, oikein ja autuaallista, että me aina ja joka paikassa kiitämme Sinua, Pyhä Herra, kaikkivaltias Isä, iankaikkinen Jumala, Jeesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta, joka on uhrannut itsensä kuolemaan, pelastaaksensa meidät synneistämme, ja tämän muistoksi antaa meille pyhässä ehtoollisessa ruumiinsa ja verensä. Tästä suuresta armostasi ja laupeudestasi me kaikkien pyhien kanssa kiitämme ja kunnioitamme Sinun ylistettävää nimeäsi.

19. Sanctus

(Congregation stands.)

19. Pyhä

(Seurakunta seisoo.)

The Congregation — Seurakunta:

Ho - ly, Ho - ly, Ho - ly Lord,
Py - hä, Py - hä, Py - hä Her - ra

Heav - en - ly King, Al - might - y God. Heav'n and earth are
Ju - ma - la kaik - ki - val - ti - as. Tüy - det o - vat

full of Thy glo - ry, prais-ing Thy ev - er - last - ing
tai - vaat ja maa Si - nun her - ra - ut - ta -

Name. Ho - san - na in the high - est.
si. Ho - si - an - na kor - ke - u - des - sa.

O bless - ed be the King that com - eth in the name of the
Kii - tet - ty ol - koon Hän, jo - ka tu - lee Her - ran

rit.
Lord. Ho - san - na in the high - est.
ni - meen. Ho - si - an - na kor - ke - u - des - sa.
rit.

20. The Words of Institution

The Minister:

Our Lord Jesus Christ, in the night in which He was betrayed, took bread; and when He had given thanks, He brake it and gave it to His disciples, saying, Take, eat; this is My Body, which is given for you; this do in remembrance of me.

After the same manner, also, He took the cup, and when He had given thanks, He gave it to them, saying, Drink ye all of it; this Cup is the New Testament in My Blood, which is shed for you, for the remission of sins; this do as oft as ye drink it, in remembrance of Me.

21. The Lord's Prayer

The Minister:

Let us now all pray as our Lord Jesus Christ Himself has taught us, saying:

Our Father, Who art in heaven; Hallowed be Thy name; Thy Kingdom come; Thy will be done on earth, as it is in heaven; Give us this day our daily bread; and forgive us our trespasses, as we forgive those who trespass against us; And lead us not into temptation; But deliver us from evil; For Thine is the kingdom, and the power, and the glory, forever.

20. Asetussanat

Pappi:

Meidän Herramme Jeesus Kristus sinä yönä, jona hän petettiin, otti leivän, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsilleen ja sanoi: Ottakaa ja syökää; tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Se tehkää minun muistokseni. Samoin otti hän myös kalkin, kiitti ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä kaikki; tämä kalkki on uusi testamentti minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Niin usein kuin te sen teette, tehkää se minun muistokseni.

21. Herran Rukous

Pappi:

Rukoilkaamme nyt kaikki, niinkuin Herramme Jeesus Kristus itse on meitä opettanut, näin sanoen:

Isä meidän joka olet taivaassa. Pyhitetty olkoon Sinun nimesi. Tulloon Sinun valtakuntasi. Ta-
pahtukoon Sinun tahtosi maan päällä, niinkuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille anteeksi meidän syntimme, niinkuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet. Äläkä johdata meitä kiusaukseen. Vaan päästä meidät pahasta. Sillä Sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.

The Congregation — Seurakunta:



22. Pax

22. Vuorotervehdys

The Minister — Pappi:

A musical score for a piano accompaniment. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The melody is in the right hand, featuring eighth and quarter notes. The left hand provides a harmonic accompaniment. The lyrics are written below the right-hand staff: 'The peace of the Lord be with you al - way. Her - ran rau - ha ol-koon tei-dän kans-san - ne.'

The Congregation — Seurakunta:

A musical score for a piano accompaniment. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The melody is in the right hand, starting on a whole note G4, followed by quarter notes A4, B-flat4, and A4, then a half note G4. The left hand provides a harmonic accompaniment. The lyrics are written below the right-hand staff: 'And al - so with thy spir - it. Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.'

23. The Communion

The Minister:

Our Lord Jesus Christ saith: Come unto me, all ye that labor and are laden, and I will give you rest.

(The Communicants now come forward while the Congregation sings:)

23. Ehtoollisen jakaminen

Pappi:

Herramme Jeesus Kristus sanoo: Tulkaa minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut, ja minä tahdon teitä virvoittaa.

(Ehtoollisvieraat tulevat ja polvistuvat. Seurakunta veisaa:)

The Organ—Urut

Largo e Grave

sempre cresc.

p

poco a poco rall. e dim.

The organ score is written for a two-manual instrument in B-flat major (three flats) and 2/4 time. It consists of three systems of staves. The first system is marked 'Largo e Grave' and 'sempre cresc.' with a piano 'p' dynamic. The second system continues the melodic and harmonic development. The third system is marked 'poco a poco rall. e dim.' and concludes with a final cadence. The right hand (treble clef) plays a series of chords and moving lines, while the left hand (bass clef) provides a steady accompaniment with chords and eighth-note patterns.

The Congregation—Seurakunta:

p

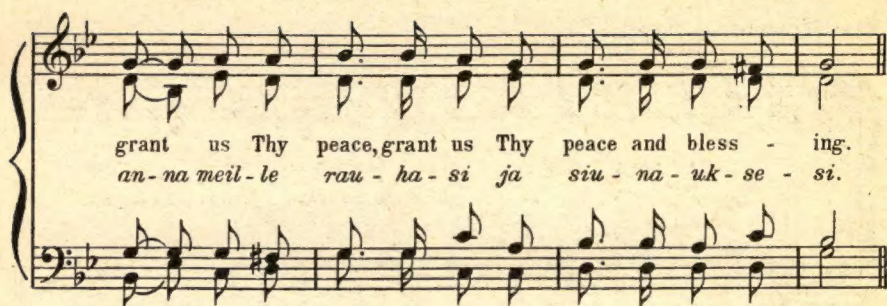
O Lamb of God, O Lamb of God, — that tak-est a -
Oi Ju-ma-lan Ka-rit-sa, — jo-ka

way the sins of the world, save us
pois o-tat maa-il-man syn-nit, ar-mah-da,

pp

mer-ci-ful Lord God. O Lamb of God, O
ar-mah-da mei-tä. Oi Ju-ma-lan

Lamb of God, — that tak-est a-way the sins of the world,
Ka-rit-sa, — jo-ka pois o-tat maa-il-man syn-nit,



grant us Thy peace, grant us Thy peace and bless - ing.
 an - na meil - le rau - ha - si ja siu - na - uk - se - si.

(After this appropriate Hymns are sung by the Congregation.)

(The Minister administers the Bread and the Cup with these words:)

The Body of Christ given for thee.
 The Blood of Christ shed for thee.

(The Minister, returning to the Altar, turns to the Communicants and dismisses them with these words:)

The Body and Blood of our Lord
 Jesus Christ preserve your bodies
 and souls unto everlasting life.

or:

Depart and proclaim the death of
 our Lord until He shall come.

or:

As ye have now received Jesus
 Christ, so walk ye in Him.

(Or other suitable Bible verses.)

(Tämän jälkeen veisataan sopivia ehtoollisvirsiä.)

(Pappi antaa jokaiselle ehtoollisvieraille ensin leivän, sitten kalkista, lausuen:)

Herramme Jeesuksen Kristuksen
 ruumis, (sinun edestäsi annettu).
 Herramme Jeesuksen Kristuksen
 veri, (sinun edestäsi vuodatettu).

(Tämän jälkeen pappi palaa alttarille ja, kääntyen ehtoollisvierasten puoleen, lausuu:)

Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumis ja veri kätkeköön teidän ruumiinne ja sielunne iankaikkiseen elämään.

tahi:

Menkää ja julistakaa Herran kuolemaa siihen asti kuin hän tulee.

tahi:

Niinkuin te Herran Jeesuksen Kristuksen olette vastaan ottaneet, niin vaeltakaa myös hänessä.

(Tahi muita sopivia lauselmia.)

24. Salutation

24. Vuorotervehdys

The Minister—Pappi:

7 The Lord God be with you al - way.
Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

The Congregation—Seurakunta:

And al - so with thy spir - it.
Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

Postcommunio

25. Prayer

The Minister:

Lord God, our Heavenly Father!
 We thank Thee for the privilege of
 hearing Thy Holy Word. And rely-
 ing upon Thy loving kindness, we
 pray Thee shed Thy Holy Spirit up-
 on us, and help us to keep Thy
 Word in our hearts so that our
 weak faith would strengthen, to live
 in accordance with Thy Holy Will,
 and that we may finally obtain ever-
 lasting life and blessedness for the
 sake of Thy Son Jesus Christ, our Lord.

Lopputoimitus

25. Rukous

Pappi:

Herra Jumala, taivaallinen Isä! Me
 kiitämme Sinua, että olet antanut
 meidän kuulla pyhää sanaasi, ja
 rukoilemme Sinua, laupeuteesi tur-
 vautuen: vuodata Pyhä Henkesi
 meihin, että voisimme kätkeä sanasi
 sydämeemme, sillä vahvistaa heik-
 koa uskoamme, ojentaa elämämme
 sen mukaan ja saada iäisen autuuden
 Jeesuksen Kristuksen, Sinun Poikasi,
 meidän Herramme tähden.

The Congregation—Seurakunta:



26. Benedicamus

26. Vuoroylistys

The Minister—Pappi:

Let us thank and praise and a-dore the
Kiit - tä - kään-me ja kun-ni - oit - ta-kaam-me

ten. ★
 Lord: Al-le - lu - ia, Al-le - lu - ia, Al-le - lu - ia.
 Her-rah: Hal-le - lu - ja, Hal-le - lu - ja, Hal-le - lu - ja.

ten.

★ NOTE! The first dotted line indicates the division of $\frac{5}{4}$ time according to the rhythm of the English text $\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$.

★HUOM! Toinen pisteviiva osoittaa suomalaisen tekstiin soveltuvan $\frac{5}{4}$ tahdin jaon: $\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$.

The Congregation—Seurakunta:

Praise and glo - ry be to Thee, O Lord.
Ju - ma - lan ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

Al - le - lu - ia, Al - le - lu - ia, Al - le - lu - ia.
Hal - le - lu - ja, Hal - le - lu - ja, Hal - le - lu - ja.

27. The Benediction

The Minister (facing the Congregation):

The Lord bless you and keep you.
 The Lord make His face shine upon you, and be gracious unto you.
 The Lord lift up His countenance upon you, and give you peace. In the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit. Amen.

27. Herran Siunaus

Pappi (kääntyneenä seurakuntaan päin): Nöyryyttäkää sydämenne Jumalan edessä ja ottakaa siunaus:

Herra siunatkoon teitä ja varjelo koon teitä. Herra valistakoon kasvonsa teidän päälleen ja olkoon teille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne ja antakoon teille rauhan.

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

28. Hymn

28. Päätösvirsi